

POLSKI TOP 2010

Przypomnijmy, iż magazyn "Archeology" ogłosił już listę dziesięciu najważniejszych odkryć archeologicznych 2010 r. na świecie. Na liście tej znalazły się:

- 1/ odkrycie w ruinach starożytnej Mylasy grobowca Hekatomnosa - ojca władcy Karii
- 2/ odkrycie na Krecie setek pięściaków, datowanych na 130 tys. lat, co może oznaczać, że Homo erectus mógł żeglować po morzu
- 3/ odkrycie we wnętrzu piramidy El Zotz w Gwatemali doskonale zachowanego grobowca władcy majańskiego sprzed ok. 350 - 400 r.n.e.
- 4/ odkrycie w okolicach Jaen w Peru (Puszcza Amazońska) dwóch kompleksów piramid sprzed 800 r.p.n.e.
- 5/ odnalezienie wraku brytyjskiego statku HMS "INVESTIGATOR" na dnie Morza Beauforta. (w czasie wypraw badawczych do Arktyki w roku 1853 po utknięciu w lodach porzucony przez załogę)
- 6/ odkrycie 60% genomu jądrowego neandertalczyka (dowodzi ono, iż 1 - 4% genów współczesnych ludzi spoza Afryki pochodzi od neandertalczyka)
- 7/ wyniki analiz skremowanych szczątkó 540 dzieci z kartagińskiego cmentarzyska TOPHET (obalają teorię składania tam ofiar z dzieci)
- 8/ odkrycie w rejonie Afar w Etiopi fragmentów szkieletu mężczyzny z gatunku australopithecus afarensis sprzed 3,6 mln. lat. Odkrycie potwierdziło wyprostowaną postawę hominida i niezwykle wysoki jego wzrost 150 - 165 cm. (Lucy jedynie 107)
- 9/ odkrycie pozostałości kościoła z 1608 r. w Jamestown (najstarszy kościół protestancki w Nowym Świecie)
- 10/ badania nad nową metodą datowania radiowęglowego (prowadzone od 20 lat przez Martina Rowe)

W ślad za "Archeology" nasza rodzima "Archeologia żywa" stworzyła własną listę osiągnięć polskiej archeologii, biorąc pod lupę zarówno prace na terenie Polski, jak i sukcesy Polaków na świecie.

Przyjrzyjmy się zatem, jak plasujemy się na tle reszty świata. Oto polski TOP 2010:

1/ ZĘBY NEANDERTALCZYKA

Trzy zęby trzonowe odkryte w jaskini Stajnia, w warstwie archeologicznej datowanej na 100 - 80 tys. lat temu. Ekipa dr Mikołaja Urbanowskiego prócz wspomnianych zębów, odkryła również duże ilości narzędzi kamiennych i rogowych

2/ MUMIE Z EL PINO

odkrycie dotyczy cmentarzyska przedinkaskiego plemienia El Chiribaya. Grupa badaczy pod kierunkiem prof. Józefa Szykulskiego odnalazła w El Pino mumie w całunach grobowych, biżuterię, malowane naczynia, wyroby tekstylne i plecionkarskie sprzed ok. 900 - 1450 r.n.e. Znaleźzisko liczy ponad 50 doskonale zachowanych grobów i 4 prawie kompletne mumie (fardo)

3/ SKARBY POMORZA

po 65 latach kolekcja kilkuset zabytków kultury społeczności z wszystkich okresów dziejów Pomorza Zachodniego (część przedwojennego Pommersches Landesmuseum w Szczecinie) powróciła do Szczecina

4/ FESTIWAL FILMÓW ARCHEOLOGICZNYCH

I Festiwal Filmów Archeologicznych w Krakowie to szansa na upowszechnienie i promowanie dziedzictwa archeologicznego Polski

5/ PODZIEMIA KRAKOWA

4 tys. m², ponad 4 m. pod powierzchnią Rynku --> 700 zabytków archeologicznych, 500 elektronicznych odwzorowań zabytków, 600 rekonstrukcji cyfrowych 3D, 30 stanowisk multimedialnych, 25 ekranów plazmowych, 27 projektów multimedialnych, 98 głośników i 150 audiobooków --> to najnowocześniejsze muzeum archeologiczne w Krakowie, które żywcem przenosi nas w minione wieki i epoki.

6/ SKANSEN "KARPACKA TROJA"

Nowo wybudowany skansen w Trzcinicy został doszczętnie zniszczony przez powódź. Ogromnym wspólnym wysiłkiem całość (2 wioski, ogrodzenie, drogi itd.) została gruntownie odbudowana. Pracownicy skansenu przygotowali m.in. film promocyjny, który zwrócił uwagę jurorów i publiczności na I Festiwalu Filmów Archeologicznych w Krakowie.

"Karpacka Troja" znajduje się w miejscu jednej z najstarszych w Polsce osad z początków epoki brązu. W miejscu tym wybudowano grodzisko wczesnośredniowieczne.

7/ ŚREDNIOWIECZE W ŁĄDZIE

"Misje, kościoły i klasztory" - to hasło towarzyszące VI już edycji Festiwalu Kultury Słowiańskiej i Cysterskiej w Łądzie nad Wartą. Można było zobaczyć Bitwę o Gród, dawne rzemiosła, jak również wysłuchać wykładów lub zapoznać się z rezultatami wykopalisk. Nieodłącznym elementem był koncert muzyki dawnej, a pieczę nad całością trzymało m.in. Muzeum Archeologiczne w Poznaniu oraz Stowarzyszenie Naukowe Archeologów Polskich.

8/ ODKRYCIE KURHANU W HAGAR EL-BEIDA

Zespół dr Marka Chłodnickiego sukcesem zakończył badania wielkiego merioickiego kurhanu w miejscowości Hagar el-Beida w Sudanie. Grobowiec z 2 połowy IV w.n.e. ma 30 m. średnicy i 6 m. wysokości. Do komory grobowej prowadzi pionowy szyb w centralnej części grobowca, w którym znajdowało się pięć bogato zdobionych miedzianych naczyń (misy i czerpak). Wśród ornamentów znajdują się kwiaty lotosu, żaby i będące symbolem władzy królewskiej ureusze.

9/ ROMAŃSKA ŚWIĄTYNIA W CZERMNIE

Odkrycie fundamentów romańskiego kościoła w okolicach wsi Czermno na Lubelszczyźnie przez zespół prof. Andrzeja Kokowskiego. Lokalizacja przy urzyciu szkiców terenowych Marcina Piotrowskiego i zdjęć lotniczych, oraz pomocy georadaru potwierdzają zapiski w źródłach Nestora.

10/ SKARB MONET Z RISAN

Zespół prof. Piotra Dyczka odnalazł w Risan w Czarnogórze prawie 5 tysięcy srebrnych i brązowych monet (ponad 15 kg.). Jest to jedno z największych znalezisk antycznych monet na świecie. Odkrycie to jest tym donioślejsze, iż jak ustalono, dzban w którym znajdowały się monety został ukryty nie później, niż przed 229 r.p.n.e. A ponieważ wśród monet prócz greckich znajdują się również monety bite przez iliryskiego króla Ballaiosa oznacza to, iż panował on o cały wiek wcześniej, niż sądzono dotychczas.

Tak więc podsumowując, nasza polska archeologia w 2010 r. odnosiła duże sukcesy, nie tylko świadczące historię, ale również zmieniające stan naszej wiedzy o niej.